

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 269/05-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. B., bytom V., zastúpeného advokátom JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť a dediť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice – okolie v konaniach vedených pod sp. zn. D 994/90 a 15 C 5/00 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2005 doručená sťažnosť Ing. P. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základného práva vlastníť a dediť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Košice – okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. D 994/90 a 15 C 5/00.

Sťažovateľ odôvodňuje svoju sťažnosť okrem iného tým, že „*Na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. D 994/90, prebieha dedičské konanie po poručiteľke E. T. rod. B. (...), ktorá zomrela dňa (...). Poručiteľka dňa 20. 06. 1984 spísala závet, na základe ktorého by som mal byť dedičom poručiteľky.*

V rámci dedičského konania bolo zistené, že poručiteľka má dedičov, ktorí majú dedičť podľa zákona. Tieto osoby v rámci dedičského konania spochybňovali platnosť závetu zo dňa 20. 06. 1984. Z uvedeného dôvodu tieto osoby boli vyzvané na podanie návrhu na určenie neplatnosti závetu Okresným súdom Košice – okolie.

Z podaného návrhu vyplýva, že dedičia zo zákona podali návrh na určenie neplatnosti závetu na Okresný súd Košice – okolie dňa 21. 06. 2000, to znamená približne desať rokov potom ako sa s predmetnou dedičskou vecou začal zaoberať tento súd. Z podaného návrhu o určenie neplatnosti závetu zo dňa 09. 06. 2000 vyplýva, že som odporcom v treťom rade. Predmetná právna vec je vedená na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn.: 15 C 5/2000”.

Sťažovateľ podal 16. mája 2002 sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú adresoval predsedovi okresného súdu. Podľa jeho vyjadrenia na uvedenú sťažnosť do dnešného dňa nedostal odpoveď.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti chronologicky opisuje úkony okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00. Posledným úkonom, ktorý uvádza, je vydanie doplňujúceho rozsudku okresného súdu 18. februára 2005, v ktorom súd rozhodol o nepriznaní trov konania odporcom v druhom a treťom rade. V čase podania sťažnosti plynula lehota na podanie odvolania proti doplňujúcemu rozsudku. Podľa sťažovateľa „*Stav porušovania môjho citovaného základného práva naďalej trvá lebo vec doposiaľ nie je právoplatne skončená*”.

Sťažovateľ v závere sťažnosti žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo Ing. P. B., trvale bytom V. (...) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a vlastníť majetok a dedenie sa zaručuje podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR postupom Okresného súdu Košice – okolie vo veci sp. zn.: D 994/1990 a sp. zn.: 15 C 5/2000 porušené bolo.”

Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 60 000 Sk a úhrady trov konania.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 citovaného zákona sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

1. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva vlastníť a dediť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. D 994/90 a 15 C 5/00, ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a odmietol ju pre nedostatok svojej právomoci.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Ústavný súd tak urobil vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vo vzťahu k napadnutému postupu okresného súdu, lebo o veci sťažovateľa v čase po podaní sťažnosti mal rozhodovať nadriadený súd (m. m. IV. ÚS 171/05).

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. D 994/90, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy ak namietaným postupom orgánu štátu (v tomto prípade okresného súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 86/02, IV. ÚS 92/04).

Podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku „pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak... prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet“.

Podľa ustanovenia § 111 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku „Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova“.

Podľa ustanovenia § 111 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku „Ak je konanie prerušené podľa § 109, súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenie alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd i bez návrhu“.

Po oboznámení sa s obsahom sťažnosti ústavný súd zistil, že súdny komisár konajúci vo veci požiadal okresný súd o vydanie uznesenia podľa § 175k ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd vydal 22. mája 2000 uznesenie sp. zn. D 994/90, ktorým odkázal účastníkov konania na podanie žaloby o neplatnosti závetu a určil, že z toho dôvodu nie je možné pokračovať v dedičskom konaní. Uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 14. júna 2000. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bola táto skutočnosť známa, ako aj to, že v tomto prípade ide o zákonnú prekážku ďalšieho postupu okresného súdu v dedičskom konaní, pretože v sťažnosti uvádza: „*Viem, že dedičské konanie môže byť ukončené iba potom ako bude právoplatne rozhodnuté o platnosti závetu.*”

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako je to v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. m. m. I. ÚS 34/03).

Súčasne sťažovateľ, právne zastúpený advokátom, ani neuviedol obdobia, v ktorých namieta zbytočné prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. D 994/90 do jeho prerušenia, t. j. do 22. mája 2000.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní.

3. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 15 C 5/00, ústavný súd odmietol tiež ako zjavne neopodstatnenú.

Zo sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00.

Okresný súd v namietanej veci rozhodol 20. apríla 2004 a doplnovacím rozsudkom 18. februára 2005. Dňa 1. apríla 2005 vydal opravné uznesenie. Vyhlásením rozsudku vo veci samej a jeho doručením (a úkonmi, ktoré musel okresný súd vykonať v spojitosti s podaním odvolania podľa § 209 a § 210 Občianskeho súdneho poriadku platného v relevantnom čase) okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd nemohol vykonávať, a preto treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, že toto rozhodnutie bude napokon konečným rozhodnutím vo veci samej aj napriek podanému odvolaniu a vykonaniu riadneho opravného konania. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom, a napokon ani postup Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“). Navyše, zbytočné prietahy v postupe krajského súdu sťažovateľ ani nenamietal.

Rozhodnutie okresného súdu bolo potvrdené rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 8 Cod 45/05 z 24. októbra 2005. Okresný súd odstránil stav právnej neistoty v tejto veci teda 20. apríla 2004 (resp. 18. februára 2005), pretože jeho rozhodnutie bolo potvrdené ako vecne správne (aj keď po začatí konania pred ústavným súdom), preto bolo treba sťažnosť v časti smerujúcej proti porušeniu základného práva sťažovateľa v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 5/00 odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2005